

2020-ci il fevralın 9-da keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə vətəndaşların seçki hüququnu pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizliklərdən) və qərarlardan şikayətlərin araşdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində yaradılmış ekspert qrupunun üzvləri Qabil Orucov və İlham Məmmədovun Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 12 fevral 2020-ci il tarixli 90 və 91 sayılı müraciətlər üzrə

Birgə RƏYİ

Bakı şəhəri

13 fevral 2020-ci il

Biz, ekspert qrupunun üzvləri Qabil Orucov və İlham Məmmədov 2020-ci il fevralın 9-da keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə (Milli Məclis) seçkilərdə 74 sayılı Lənkəran kənd seçki dairəsi üzrə deputatlığa qeydə alınmış namizədlər Əziziov Əzizxan İman oğlu və Bəşirov Rəvan Şərafəddin oğlu 2020-ci il fevralın 12-də Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (Mərkəzi Seçki Komissiyası) daxil olmuş səsvermə günü həmin seçki dairəsi üzrə əksər seçki məntəqələrində səsvermə və səslerin sayılması prosesi zamanı qanun pozuntularının olduğunun iddia edilməsinə, bunlarla bağlı səsvermənin nəticələrinin etibarsız hesab edilməsinə və həmin seçki dairəsi üzrə seçkilərin etibarsız sayılmasına dair yazılı müraciətlərini araşdıraraq **m ü ə y y ə n e t d i k**:

Şikayət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 112-ci, 112-1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"a uyğun olaraq tərəfimizdən icraata qəbul edilmiş, araşdırılaraq bu barədə rəy verilmişdir.

Seçki günü seçki qanunvericiliyinin ehtimal olunan pozuntularına dair daxil olmuş həmin müraciətlər eyni məzmunlu olduğundan və eyni seçki dairəsinin seçki məntəqələrini əhatə etdiyindən bir icraatda birləşdirilmişdir.

Müraciət etmiş deputatlığa qeydə alınmış namizədlər səsvermə günü 74 sayılı Lənkəran kənd seçki dairəsinin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 19, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 38 və 39 sayılı seçki məntəqələrində seçki məntəqələrinin açılmasından başlayaraq müxtəlif vaxtlarda səsvermənin gedişi, səslerin hesablanması və səsvermənin nəticələri haqqında protokolların tərtib edilməsi zamanı qanun pozuntularına yol verilməsini bildirmiş, həmçinin məntəqə seçki komissiyası üzvləri tərəfindən öz vəzifə səlahiyyətlərini həyata keçirərkən Seçki Məcəlləsinin tələblərinin pozulduğunu, bir çox hallarda müşahidəçilərin hüquqlarını həyata keçirmələrinə maneə törətmələrini iddia edərək həmin seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələrinin ləğv edilməsini tələb etmişdir. Müraciətdə qeyd edilən iddialara dair müşahidəçilər tərəfindən tərtib edilmiş çoxsaylı aktlar və video görüntülər müraciətə əlavə olunmuşdur.

Araşdırmanın tam, hərtərəfli və obyektiv aparılması məqsədilə mümkün olan müxtəlif məlumat mənbələrindən, o cümlədən səsvermə günü seçkilərlə əlaqədar sosial

şəbəkələrdə paylaşılmış məlumatlardan, həmçinin digər məlumatlardan istifadə edilmişdir.

Sosial şəbəkələr vasitəsi ilə edilən paylaşımlar, təqdim edilmiş aktlar, həmçinin video görüntülər nəzərdən keçirilərkən səsvermə prosesində, səslerin hesablanmasında və səsvermənin nəticələrinə dair protokolların tərtib edilməsində bu və ya digər şəkildə seçkilərin nəticəsinə təsir edə biləcək seçki qanunvericiliyinin pozulmasının baş verdiyi, seçki məntəqəsində səsvermənin nəticələrinin elan edilməməsi, protokolların surətinin müşahidəçilərə verilməməsi və seçki prosesinə müdaxilə edilməsi iddiaları öz təsdiqini tapmışdır.

Araşdırma ilə əlaqədar dairə seçki komissiyasından mübahisələndirilən və digər məntəqə seçki komissiyalarının səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokolları alınaraq baxış keçirilmişdir. Baxış nəticəsində 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 17, 19, 20, 22, 29, 31, 32 və 35 sayılı seçki məntəqələrinin səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokollarında bu və ya digər formada seçicilərin iradəsini müəyyənləşdirməyə imkan verməyən pozuntular müəyyən edilmişdir.

Belə ki, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 17, 19, 20, 22, 29, 31, 32 və 35 sayılı seçki məntəqələri məntəqə seçki komissiyaları tərəfindən tərtib və təqdim olunmuş səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokollarda səslerin söz və rəqəmlə yazılışında qanunvericiliyin tələbinə əməl edilməmiş, yolverilməz düzəlişlər və fərqlər, namizədlərə verilmiş etibarlı hesab edilmiş səslerin ümumi saya uyğun olmaması, balansın pozulması, seçicilərə verilmiş bülletenlərlə səsvermə qutusundan çıxan bülletenlərin sayı arasında fərqlər, bəzi namizədlərə aid səsələrə sonradan düzəlişin edilməsi halları müəyyən edilmişdir.

Göstərilən pozuntular seçki qanunvericiliyinin tələblərinə görə məntəqə seçki komissiyalarında səsvermənin nəticələrinin etibarsız hesab edilməsi üçün əsas yaratdığından 1,2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 38 və 39 sayılı seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələrinin etibarsız hesab edilməsi üçün hüquqi əsaslar yaranmışdır. Nəticələri etibarsız hesab edilməli olan seçki məntəqələrinin sayı seçki dairəsində olan seçki məntəqələrinin ümumi sayının 2/5 hissəsindən çoxunu təşkil edir. Həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış seçicilərin ümumi sayının 1/4-dən çoxunu təşkil edir.

Odur ki, səsvermənin nəticələri etibarsız hesab edilməli olan seçki məntəqələrinin sayı 27, həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı 26771, seçki dairəsində olan seçki məntəqələrinin ümumi sayı 39, həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı isə 35807-dir.

Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 170.2-ci maddəsində göstərilir ki, dairə seçki komissiyası və ya Mərkəzi Seçki Komissiyası birmandatlı seçki dairəsi üzrə aşağıdakı hallarda seçkiləri etibarsız sayır:

- 170.2.1. səsvermə keçirilməsi və ya səsvermənin nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi zamanı seçki dairəsi üzrə yol verilən qanun pozuntuları seçicilərin iradəsini müəyyənləşdirməyə imkan vermədikdə;

- 170.2.2. birmandatlı seçki dairəsi üzrə səsvermə zamanı səsvermənin nəticələri etibarsız sayılmış seçki məntəqələrinin sayı həmin seçki dairəsində olan seçki məntəqələrinin ümumi sayının 2/5 hissəsindən çoxunu təşkil etdikdə və ya ləğv edildikdə, o şərtlə ki, həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış seçicilərin ümumi sayının 1/4-dən çoxunu təşkil etsin.

Göstərilənlərə əsasən müraciətin təmin edilməsi, seçki dairəsinin 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35 və 39 saylı seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələrinin etibarsız hesab edilməsi və seçki dairəsi üzrə seçkilərin etibarsız sayılması üçün hüquqi əsaslar yaranmışdır.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək, Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 112-ci, 112-1-ci, 170-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"ın 1-ci, 2-ci, 4-cü, 6-cı və 7-ci hissələrinə əsasən **r ə y ə g ə l d i k :**

1. 2020-ci il fevralın 9-da keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 12 fevral 2020-ci il tarixli 90 və 91 saylı müraciətlər təmin edilsin, 74 saylı Lənkəran kənd seçki dairəsinin 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 38 və 39 saylı seçki məntəqələri üzrə səsvermənin nəticələri etibarsız hesab edilsin və həmin seçki dairəsi üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər etibarsız sayılsın.

2. Rəy qəbul edildiyi andan 18 saatdan gec olmayaraq dərc olunsun (internet saytına yerləşdirilsin) və surəti müraciət etmiş şəxsə göndərihsin.

Ekspert qrupunun üzvü

Qabil Orucov

Ekspert qrupunun üzvü

İlham Məmmədov